Tämä asiakirja on ainoastaan dokumentoinnin apuväline eikä sillä ole oikeudellista vaikutusta. Unionin toimielimet eivät vastaa sen sisällöstä. Säädösten todistusvoimaiset versiot on johdanto-osineen julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä ja ne ovat saatavana EUR-Lexissä. Näihin virallisiin teksteihin pääsee suoraan tästä asiakirjasta siihen upotettujen linkkien kautta.

►B **EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI 2003/35/EY,**

annettu 26 päivänä toukokuuta 2003,

yleisön osallistumisesta tiettyjen ympäristöä koskevien suunnitelmien ja ohjelmien laatimiseen sekä neuvoston direktiivien 85/337/ETY ja 96/61/EY muuttamisesta yleisön osallistumisen sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeuden osalta

(EUVL L 156, 25.6.2003, s. 17)

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

		virallinen lehti		
		N:o	sivu	päivämäärä
►M1	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/92/EU, annettu 13 päivänä joulukuuta 2011	L 26	1	28.1.2012
►M2	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/2284, annettu 14 päivänä joulukuuta 2016	L 344	1	17.12.2016

▼B

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI 2003/35/EY,

annettu 26 päivänä toukokuuta 2003,

yleisön osallistumisesta tiettyjen ympäristöä koskevien suunnitelmien ja ohjelmien laatimiseen sekä neuvoston direktiivien 85/337/ETY ja 96/61/EY muuttamisesta yleisön osallistumisen sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeuden osalta

1 artikla

Tavoite

Tämän direktiivin tavoitteena on edistää Århusin yleissopimuksen velvoitteiden täytäntöönpanoa erityisesti:

a) antamalla säännökset yleisön osallistumisesta tiettyjen ympäristöä koskevien suunnitelmien ja ohjelmien laatimiseen;

b) parantamalla yleisön osallistumista sekä säätämällä neuvoston direktiiveissä 85/337/ETY ja 96/61/EY muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta.

2 artikla

Yleisön osallistuminen suunnitelmiin ja ohjelmiin

1. Tässä artiklassa ’yleisöllä’ tarkoitetaan yhtä tai useampaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä sekä, kansallisen lainsäädännön tai käytännön mukaisesti, näiden henkilöiden yhteenliittymiä, järjestöjä tai ryhmiä.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yleisölle annetaan mahdollisuuksia osallistua varhaisessa vaiheessa ja tehokkaasti niiden suunnitelmien tai ohjelmien valmisteluun ja muuttamiseen tai tarkistamiseen, jotka on laadittava liitteessä I lueteltujen säännösten mukaisesti.

Tätä varten jäsenvaltioiden on varmistettava, että:

a) yleisölle tiedotetaan joko julkisin ilmoituksin tai muin asianmukaisin tavoin, kuten sähköisin viestimin milloin mahdollista, ehdotuksista tällaisiksi suunnitelmiksi tai ohjelmiksi taikka niiden muuttamiseksi tai tarkistamiseksi ja että asianmukaiset tiedot tällaisista ehdotuksista saatetaan yleisön saataville, mukaan luettuina muun muassa tiedot oikeudesta osallistua päätöksentekoon sekä toimivaltaisesta viranomaisesta, jolle voi esittää huomautuksia tai kysymyksiä;

b) yleisöllä on oikeus esittää huomautuksensa ja mielipiteensä ennen kuin suunnitelmista ja ohjelmista päätetään vaihtoehtojen ollessa vielä avoinna;

c) päätöksiä tehtäessä otetaan asianmukaisella tavalla huomioon yleisön osallistumisen tulokset;

▼B

d) toimivaltainen viranomainen pyrkii, tutkittuaan yleisön ilmaisemat huomautukset ja mielipiteet, kohtuullisin keinoin tiedottamaan yleisölle tehdyistä päätöksistä sekä näiden päätösten perusteena olevista seikoista ja näkökohdista, yleisön osallistumisprosessia koskevat tiedot mukaan lukien.

3. Jäsenvaltioiden on määriteltävä, mikä on se yleisö, jolla on oikeus osallistua menettelyyn 2 kohdassa tarkoitetuissa asioissa, mukaan lukien asianomaiset valtioista riippumattomat järjestöt, jotka täyttävät kansallisen lainsäädännön vaatimukset, kuten ympäristönsuojelua edistävät järjestöt.

Jäsenvaltioiden on määriteltävä tämän artiklan mukaista yleisön osallistumista koskevat yksityiskohtaiset menettelyt siten, että yleisöllä on mahdollisuus valmistautua ja osallistua tehokkaasti.

On asetettava kohtuulliset määräajat, joilla varmistetaan, että tässä artiklassa edellytetyn yleisön osallistumisen eri vaiheille jää riittävästi aikaa.

4. Tätä artiklaa ei sovelleta suunnitelmiin ja ohjelmiin, jotka on tarkoitettu yksinomaan maanpuolustusta varten tai siviilipelastuspalvelussa toteutettavaksi.

5. Tätä artiklaa ei sovelleta liitteessä I tarkoitettuihin suunnitelmiin ja ohjelmiin, joiden osalta on toteutettu menettely yleisön osallistumiseksi tiettyjen suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista 27 päivänä kesäkuuta 2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/42/ETY ([1]) tai yhteisön vesipolitiikan puitteista 23 päivänä lokakuuta 2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/60/EY ([2]) mukaisesti.

▼M1

▼B

4 artikla

Direktiivin 96/61/EY muuttaminen

Muutetaan direktiivi 96/61/EY seuraavasti:

1) Muutetaan 2 artikla seuraavasti:

a) Lisätään 10 kohdan b alakohtaan virke seuraavasti:

”Tämän määritelmän mukaisesti käytön muutoksia tai laajennuksia pidetään olennaisina, jos muutos tai laajennus itsessään vastaa liitteessä I mahdollisesti vahvistettuja rajoja.”

b) Lisätään alakohdat seuraavasti:

”13. ’yleisöllä’ yhtä tai useampaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä taikka, kansallisen lainsäädännön tai käytännön mukaisesti, näiden yhteenliittymiä, järjestöjä tai ryhmiä;

([1]) EYVL L 197, 21.7.2001, s. 30.
([2]) EYVL L 327, 22.12.2000, s. 1, direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä N:o 2455/2001/EY (EYVL L 331, 15.12.2001, s. 1).

▼B

14. ’yleisöllä, jota asia koskee’ yleisöä, johon lupamenettely vaikuttaa tai todennäköisesti vaikuttaa, tai yleisöä, jonka etua päätös luvan myöntämisestä tai luvan tai lupaehtojen päivittämisestä koskee; tämän määritelmän mukaisesti katsotaan, että asia koskee ympäristönsuojelua edistävien ja kansallisen lainsäädännön vaatimukset täyttävien valtioista riippumattomien järjestöjen etua.”

2) Lisätään 6 artiklan 1 kohtaan luetelmakohta seuraavasti:

”— tiivistelmä hakijan mahdollisesti tarkastelemista päävaihtoehdoista.”

3) Muutetaan 15 artikla seuraavasti:

a) Korvataan 1 kohta seuraavasti:

”1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yleisölle, jota asia koskee, annetaan mahdollisuus osallistua varhaisessa vaiheessa ja tehokkaasti menettelyyn, joka koskee

— luvan myöntämistä uusia laitoksia varten,

— luvan myöntämistä olennaiseen muutokseen laitoksen toiminnassa,

— laitoksen luvan tai lupaehtojen tarkistamista 13 artiklan 2 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan mukaisesti.

Tällaisessa osallistumisessa sovelletaan liitteessä V säädettyä menettelyä.”

b) Lisätään 5 kohta seuraavasti:

”5. Kun päätös on tehty, toimivaltaisen viranomaisen on tiedotettava asiasta yleisölle asianmukaisten menettelyjen mukaisesti ja saatettava yleisön saataville seuraavat tiedot:

a) päätöksen sisältö mukaan lukien jäljennös luvasta sekä ehdot ja myöhemmät tarkistukset; ja

b) tutkittuaan yleisön, jota asia koskee, ilmaisemat huomautukset ja mielipiteet, päätöksen perusteena olevat seikat ja näkökohdat, mukaan lukien tiedot yleisön osallistumisprosessista.”

4) Lisätään artikla seuraavasti:

”15 a artikla

Muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeus

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisen oikeusjärjestelmän mukaisesti siihen yleisöön kuuluvilla, jota asia koskee, ja yleisöllä:

a) joiden etua asia riittävästi koskee, tai vaihtoehtoisesti

b) jotka väittävät oikeuksiensa heikentyvän, jos jäsenvaltion hallintolainkäyttöä koskevassa säännöstössä niin edellytetään,

▼B

on mahdollisuus saattaa tuomioistuimessa tai muussa laillisesti perustetussa riippumattomassa ja puolueettomassa elimessä tähän direktiiviin sisältyvien yleisön osallistumista koskevien säännösten soveltamisalaan kuuluvien päätösten, toimien tai laiminlyöntien asiasisällön taikka niihin liittyvien menettelyjen laillisuus uudelleen tutkittavaksi.

Jäsenvaltioiden on määriteltävä, missä vaiheessa muita päätöksiä, toimia tai laiminlyöntejä vastaan voidaan esittää huomautuksia.

Jäsenvaltioiden on määriteltävä, mikä muodostaa riittävän edun ja mikä oikeuden heikentymisen tavoitteenaan antaa yleisölle, jota asia koskee, laaja muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeus. Edellä 2 artiklan 14 kohdassa tarkoitetut vaatimukset täyttävien valtioista riippumattomien järjestöjen edun katsotaan olevan tämän artiklan a alakohdassa tarkoitetulla tavalla riittävä. Niillä katsotaan myös olevan oikeuksia, joita on mahdollista loukata tämän artiklan b alakohdassa tarkoitetulla tavalla.

Tämän artiklan säännökset eivät estä mahdollisuutta, että hallinnollinen viranomainen alustavasti tutkii asian uudelleen, eivätkä ne vaikuta vaatimukseen hallinnollisten muutoksenhakumenettelyjen loppuunsaattamisesta ennen kuin asia saatetaan tuomioistuimessa tutkittavaksi, silloin kun kansallisessa lainsäädännössä on tällainen vaatimus.

Kyseisen menettelyn on oltava oikeudenmukainen, tasapuolinen ja nopea, eikä se saa olla niin kallis, että se olisi esteenä menettelyyn osallistumiselle.

Tämän artiklan säännösten tehostamiseksi jäsenvaltioiden on varmistettava, että yleisölle annetaan käytännön tietoja mahdollisuudesta turvautua hallinnollisiin ja tuomioistuimessa tapahtuviin muutoksenhakumenettelyihin.”

5) Muutetaan 17 artikla seuraavasti:

a) Korvataan 1 kohta seuraavasti:

”1. Jos jäsenvaltio toteaa, että tietyn laitoksen käytöllä on todennäköisesti merkittäviä kielteisiä vaikutuksia toisen jäsenvaltion ympäristöön, tai jos jäsenvaltio, johon laitoksen käyttö todennäköisesti vaikuttaa merkittävästi, sitä pyytää, sen jäsenvaltion, jonka alueella 4 artiklan tai 12 artiklan 2 kohdan mukaista lupaa on haettu, on toimitettava kyseiselle toiselle jäsenvaltiolle liitteen V mukaisesti toimitettavat tai saataville annettavat tiedot samanaikaisesti kun ne annetaan oman maan kansalaisten saataville. Nämä tiedot ovat pohjana tarvittaville neuvotteluille kahden jäsenvaltion välisissä keskinäisissä suhteissa vastavuoroisuus- ja yhdenvertaisuusperiaatteiden mukaisesti.”

b) Lisätään kohdat seuraavasti:

”3. Kun toimivaltainen viranomainen tekee päätöksen hakemuksesta, 1 ja 2 kohdan mukaisten kuulemisten tulokset on otettava huomioon.

4. Toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava 1 kohdan mukaisesti kuulluille jäsenvaltioille hakemusta koskevasta päätöksestä ja toimitettava niille 15 artiklan 5 kohdassa tarkoitetut tiedot. Näiden jäsenvaltioiden on varmistettava, että tiedot annetaan yleisön, jota asia koskee, saataville asianmukaisella tavalla niiden omalla alueella.”

▼B

6) Lisätään tämän direktiivin liitteessä II olevan mukainen liite V.

5 artikla

Kertomukset ja tarkistaminen

Komissio toimittaa ennen 25 päivää kesäkuuta 2009 Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän direktiivin soveltamisesta ja tehokkuudesta. Kertomukseen liitetään tarvittaessa ehdotuksia tämän direktiivin muuttamiseksi, jotta ympäristönsuojelua koskevat vaatimukset voidaan ottaa entistä paremmin huomioon perustamissopimuksen 6 artiklan mukaisesti, sekä jotta voidaan ottaa huomioon tämän direktiivin soveltamisesta jäsenvaltioissa saadut kokemukset. Komissio tarkastelee erityisesti mahdollisuutta laajentaa tämän direktiivin soveltamisala koskemaan muita ympäristöön liittyviä suunnitelmia ja ohjelmia.

6 artikla

Direktiivin saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

Jäsenvaltioiden on saatettava voimaan tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 25 päivänä kesäkuuta 2005. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

7 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

8 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

▼B

LIITE I

2 ARTIKLASSA TARKOITETTUJA SUUNNITELMIA JA OHJELMIA KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET

a) Jätteistä 15 päivänä heinäkuuta 1975 annetun neuvoston direktiivin 75/442/ETY 7 artiklan 1 kohta ([1]).

b) Vaarallisia aineita sisältävistä paristoista ja akuista 18 päivänä maaliskuuta 1991 annetun neuvoston direktiivin 91/157/ETY 6 artikla ([2]).

c) Vesien suojelemisesta maataloudesta peräisin olevien nitraattien aiheuttamalta pilaantumiselta 12 päivänä joulukuuta 1991 annetun neuvoston direktiivin 91/676/ETY 5 artiklan 1 kohta ([3]).

d) Vaarallisista jätteistä 12 päivänä joulukuuta 1991 annetun neuvoston direktiivin 91/689/ETY 6 artiklan 1 kohta ([4]).

e) Pakkauksista ja pakkausjätteistä 20 päivänä joulukuuta 1994 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 94/62/EY 14 artikla ([5]).

f) Ilmanlaadun arvioinnista ja hallinnasta 27 päivänä syyskuuta 1996 annetun neuvoston direktiivin 96/62/EY 8 artiklan 3 kohta ([6]).

▼M2

g) Tiettyjen ilman epäpuhtauksien kansallisten päästöjen vähentämisestä, direktiivin 2003/35/EY muuttamisesta sekä direktiivin 2001/81/EY kumoamisesta 14 päivänä joulukuuta 2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/2284 6 artiklan 1 kohta ([7]).

([1]) EYVL L 194, 25.7.1975, s. 39, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna komission päätöksellä 96/350/EY (EYVL L 135, 6.6.1996, s. 32).
([2]) EYVL L 78, 26.3.1991, s. 38, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna komission direktiivillä 98/101/EY (EYVL L 1, 5.1.1999, s. 1).
([3]) EYVL L 375, 31.12.1991, s. 1.
([4]) EYVL L 377, 31.12.1991, s. 20, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 94/31/EY (EYVL L 168, 2.7.1994, s. 28).
([5]) EYVL L 365, 31.12.1994, s. 10.
([6]) EYVL L 296, 21.11.1996, s. 55.
([7]) EUVL L 344, 17.12.2016, s. 1.

▼B

LIITE II

Lisätään direktiiviin 96/61/ETY liite seuraavasti:

”LIITE V

Yleisön osallistuminen päätöksentekoon

1. Yleisölle on ilmoitettava (julkisin ilmoituksin tai muin asianmukaisin tavoin, kuten mahdollisuuksien mukaan sähköisin viestimin) seuraavat seikat päätöksenteon varhaisessa vaiheessa ja viimeistään heti, kun tiedot voidaan kohtuudella antaa:

   a) lupahakemus tai tilanteen mukaan ehdotus luvan tai lupaehtojen tarkistamiseksi 15 artiklan 1 kohdan mukaisesti, mukaan lukien 6 artiklan 1 kohdassa lueteltujen seikkojen kuvaus;

   b) tarvittaessa tieto, että päätökseen sovelletaan kansallista tai valtiosta toiseen ulottuvien ympäristövaikutusten arviointimenettelyä taikka että siitä käydään 17 artiklan mukaisia jäsenvaltioiden välisiä neuvotteluja;

   c) yksityiskohtaiset tiedot toimivaltaisista viranomaisista, jotka vastaavat päätöksenteosta, joilta saa asiaan liittyviä tietoja, joille huomautukset (tai kysymykset) voidaan esittää, sekä yksityiskohtaiset tiedot huomautusten tai kysymysten esittämistä koskevasta aikataulusta;

   d) mahdollisten päätösten luonne tai päätösluonnos, jos sellainen on;

   e) tilanteen mukaan yksityiskohtaiset tiedot ehdotuksesta luvan tai lupaehtojen tarkistamiseksi;

   f) milloin, missä ja miten asianomaiset tiedot annetaan saataville;

   g) yksityiskohtaiset tiedot menettelyistä 5 kohdan mukaista yleisön osallistumista ja kuulemista varten.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että asianmukaisen ajan kuluessa yleisön, jota asia koskee, saataville saatetaan:

   a) kansallisen lainsäädännön mukaisesti tärkeimmät selvitykset ja ohjeet, joita toimivaltaiselle viranomaiselle tai toimivaltaisille viranomaisille on annettu ajankohtana, jona yleisölle, jota asia koskee, annetaan 1 kohdassa tarkoitetut tiedot;

   b) ympäristöä koskevan tiedon julkisesta saatavuudesta 28 päivänä tammikuuta 2003 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/4/EY (*) säännösten mukaisesti muut kuin 1 kohdassa tarkoitetut tiedot, jotka ovat merkityksellisiä päätöksen kannalta 8 artiklan mukaisesti ja jotka annetaan saataville vasta, kun yleisölle, jota asia koskee, on ilmoitettu 1 kohdan mukaisesti.

3. Yleisöllä, jota asia koskee, on oikeus ilmaista toimivaltaiselle viranomaiselle tai huomautuksensa ja mielipiteensä ennen kuin lupahakemuksesta päätetään.

4. Päätöstä tehdessä tämän liitteen mukaisen kuulemisen tulokset on otettava asianmukaisesti huomioon.

5. Jäsenvaltiot päättävät yksityiskohtaisista järjestelyistä yleisölle tiedottamiseksi (esimerkiksi jakamalla ilmoituksia tietyllä alueella tai ilmoittamalla asiasta paikallisissa sanomalehdissä) sekä yleisön, jota asia koskee, kuulemiseksi (esimerkiksi kirjallisten lausuntojen tai julkisen kuulemisen avulla). On asetettava kohtuulliset määräajat, joilla mahdollistetaan, että yleisölle tiedottamiseen ja yleisön, jota asia koskee, valmistautumiseen sekä tehokkaaseen osallistumiseen ympäristöä koskevaan päätöksentekoon tämän liitteen mukaisesti jää riittävästi aikaa.

(*) EUVL L 41, 14.2.2003, s. 26.”